

Gospodarske stvari.

Voda in kolera.

Prvo kolero je v naši deželi zatrosil leta 1836 Petrovardinski polk, vračajoč se iz Laškega, po vseh krajih, kjer je imel svoj počitek, v Ptuiju n. pr. 7—8. julija. Ob pol dvanajstih je stopal čez trg v kasarno. Pol ure potem gre isto pot mizarski mešter S. močen, mlad mož. Čez dve uri ga je že strašno trgalo, driskalo, blučalo. Ob petih sem ga sprevidel in naročil, da ga skrbno varujejo prehlada in srečno je prebolel kugo že drugi dan.

Hudo pa je razsajala med invalidi, katerih je bilo oni čas dosti v Ptuiju, posebno žganjepivce, pa tudi druge pijance in nezmerneže je hlastno pohrustala koj v 12 do 24 urah in še hitreje. Ker sem tam kaplan bil in ravno oni mesec imel njihovo bolenišče na skrbi, spovedal sem jih v treh tednih nad 60, dva-trikrat v naglici po 6—8 in je obredoval z delci ene hostije; tako sem tudi po 2—3 mrličih ob enem sprevodil jih poprek nad 40 in mestjanov osem ali deset.

Skrbno sem se ogibal vroče duške bolnikov, pa tretji teden je eden svojo kužnost va-me vdihnil, ko že sem moral izdihniti. Bilo je okoli treh popoldne. Drugi dan sem že ves obledel in se silno premenil. Po obedu so dekan mojim tovarišem zašepnili: »Večer ga ne vidimo več«; mestni župan, moj krajan, pa mi je poslal glas, da sem ves bled in premenjen in naj bi ga ne prišel pohajati; to mi je njegov tajnik skozi okno zakričal, ker si ni več upal k meni v sobo. Vse je sodilo, da bo koj ob mene, najbolj jaz sam. Vedno huje mi je kuga po črevesih žgalečine in bolečine podžigala in po njih ščipala.

V tem odločnem hipu mi je milostivi Bog poslal, bi rekel, čudovito pomoč. Vnela se mi je silna žeja po vodi in ob enem sklep: pijem naj pa tedaj vodo! Zato si je dam polič bistre prinesiti, si natočim polno čašo, se priporočim Bogu rekoč: O Bog, ti si mi telo vstvaril, tvoje delo je; nikoli še me ni premotilo; sedaj zeva po vodi, išče v njej pomoči, vravniki sicer vodo ostro prepovedavajo,* toda pomoči ne vedó nobene, oba vravnika boleniška sta umrla — vse umira, želim se poživiti, rešiti, ne vsmrtiti, v smili se mene! Po malem sem izpival čašo na smrt in življenje. In o hvala Bogu — hladeti se začne v črevesih, bolečine in ščipanje nekaj popušča — po nekih minutah spivam drugo in koj še tretjo, prevesel in zahvalen, da bolečine zginjajo in se vse pomiri v meni. Vsi so se čudovali mojemu ozdravljenju in to še po prepovedani vodi!

Pozneje sem izvedel, da je onokrat vsak koleričen ozdravel, kateri si je zmodleval ali prisilil ljube vode, po kateri ga je silno žejalo. Nekí so se prikradli in se pomija napili; nekí potočnice, in rešili se so. Toliko za enake razmere.

Dr. Živkov.

Jesenski podlesek.

Na travnikih se vidi v jeseni neka cvetoča rastlina in pravi se ji jesenski podlesek. Da-si je travniku, v tem času, ko nobena rastlina več ne cvete, nekak kinč, vendar tega kinča kmēt ne more biti vesel, kajti živini, ki ga povzije, napravlja drisko in krave dobijo krvavo mleko, ako so se je preveč najedle. Lačna živina se ne sme na take travnike goniti.

Podlessek se odpravi, ako ga je veliko na travniku težko. Najbolje če se napeljuje voda na-nje, da jih preplavi in stoji na njih dalje časa. Kakor drugje, pa je

*) Sedaj dovolijo zdravniki vodo, toda ne sveže, ampak prevrelo.

Ured.

tudi tukaj gnoj — zdravilo ter se ne prikaže na dobro gnojenih travnikih podlesek iz lahka.

Konjska dirka v Žalcu, dne 11. septembra 1892.

A. Pričetna dirka 1000 mtr.

I. darilo Premšak Martin, Škofjavas s 3letno kobilo v 2 minutah in $44\frac{1}{5}$ sek.; II. darilo Ocvirk Anton M. Braslovče s 4letno kobilo v 2 min. $49\frac{3}{5}$ sek.; III. darilo Premšak Martin, Škofjavas s 4letno kobilo v 2 min. 57 sek.

B. Dirka plemenskih konj 2000 metr.

I. darilo Ošterman Franc, Arjavas s 5 let staro kobilo v 4 min. $54\frac{2}{5}$ sek.; II. darilo Kač Anton v Vrbji s 4letno kobilo v 5 min. 27 sek.; III. darilo Ocvirk A. M. Braslovče s 4letno kobilo v 5 min. $33\frac{1}{5}$ sek.; IV. darilo Pilih Jož. iz Trnovelj s 6letno kobilo v 6 min. $26\frac{3}{5}$ sek.

C. Društvena dirka 2000 metr.

I. darilo Ošterman Franc, Arjavas s 5letno kobilo v 4 min. 54 sek.; II. darilo Ocvirk Franc, Sp. Grušovlje s 4letno kobilo v 4 min. 57 sek.; III. darilo Fezerime Miha, Arjavas z 12letno kobilo v 5 min. $12\frac{4}{5}$ sek.; IV. darilo Stepišnik Ana, Škofjavas z 10letno kobilo v 5 minutah $17\frac{3}{5}$ sek.

Sejmovi. Dne 19. septembra v Braslovčah in dne 20. septembra v Ljutomeru.

Dopisi.

Od Sv. Križa na Murskem polju. (Zahvala.)

Tukaj se je pred kratkim zgodila neka sprememba, zapustili so nas namreč kaplan, prečastiti gospod Martin Gabere. Niso sicer dolgo let tukaj službovali, vendar pa so se faranom v tem kratkem času jako priljubili. Njih sicer ni bilo najti pogosto pri veselih družbah in burnih veselicah, pa s svojim tihim bogoljubnim življenjem so nam več povedali in nas lepše učili, kakor bi Bog ve, kake javne govore držali. Med tem pa, ko so bivali večinoma v svoji celici, so tem vestnejše sledili svojemu poklicu v cerkvi in šoli. Z ozirom na to in da se občni želji faranov zadosti, je krajni šolski svet Križevski v svoji seji, dne 28. velikega srpana 1892, sklenil, naj bi se častitemu g. kaplanu M. Gabereu v časniku »Slov. Gospodar« izrekla javna zahvala ter podpisanim naročil to izpeljati. Temu naročilu z veseljem sledeč bodi Vam, prečastiti gospod, izrečena prisrčna zahvala za ves trud, ki ste ga z nami imeli; Bog Vam bodi plačalec in naj blagoslovi Vaš trud tudi na novem mestu ter Vas zdravega in zadovoljnega ohrani! Sklepam s prošnjo, da, kakor nam Vi v spominu ostanete, da se tudi Vi nas spominjate, Bog Vas ohrani!

M. Slavič, načelnik. L. Šijanec, nadučitelj.

Od Sv. Janža na Dravskem polju. (Shod. Bralno in gospodarssko društvo.) Dne 25. t. m. bo za nas imeniten dan. Počastila nas bota državni in deželni poslanec preč. g. kanonik dr. Lavoslav Gregorec in g. dr. Franjo Jurtela, da poročata o svojem delovanju, prvi v državnem, drugi v deželnem zboru. Pri tej priliki odpremo tudi tukaj na novo osnovano »bralno-gospodarsko društvo«. Upamo, da nam do takrat odobrena pravila iz Gradeca vrnejo, saj jih že mesec dnij gori preresetavajo. Tedaj dvojna slavnost. Rojaki Ptujskega in Mariborskega okraja, podostrite brzonogim konjičkom kopita in nabrusite slovenske pete, pridite, da čujete Vaše zagovornike in da zaslišite petje slovenskih fantov in deklet. Obiščite nas Dravske Slovence,

da vidite naše narodno življenje, da si segnemo v bratovske roke, izmenimo srčne želje, naznanimo gg. poslancema naše težnje, jima odkrijemo skeleče rane, ter se združimo v obrambo starih pravic pod geslom: »Nobeno ped, za celi svet, ne damo zemlje naše«. Začetek je ob 3. uri popoldne.

Od Sv. Martina pri Vurbergu. (Svečanost.)

Dne 21. avgusta smo obhajali tukaj izvanredno lepo svečanost. O priliki rojstva Njih Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa so si umislili tukajšnji rezervni in dosluženi vojaki prirediti svečanost, da bi za prevzvišenega vladarja pri sv. maši molili, da bi mu Bog še dal mnoga leta živeti in milo nam Avstrijo vladati. In to se je tudi po mogočnosti slavno izvršilo. Kar pa je slavnost najbolj povisalo, pa je to, da je bila ravno ta dan zadnja procesija s presv. Rešnjim Telesom. Že predvečer so topiči prihodnjega dneva slovesnost naznanjevali. V jutru ob pol devetih so se dosluženi vojaki na kraji, slavnosti namenjenem in z zastavami okinčanem zbrali, ter so korakali vojaški v cerkev, kjer je bila najprej procesija s presv. Rešnjim Telesom, katero je spremljalo veliko ovenčanih deklic. Po procesiji so nam velečastiti gosp. župnik pomen slovesnosti razložili, in nam na srce polagali, da smo katoliški in cesarski vojaki, naj si vzamemo sv. Martina kot pravega svetega vojaka v izgled, katerega podoba je v vojaški zastavi naši. Potem je bila sv. maša z zahvalno pesmijo in cesarsko himno za presvitlega cesarja. Na to se podamo v šotore, z mlaji in zastavami okrašene v gospé Gselmanove gostilni k obedu. Tukaj so se razne napitnice prevzvišenemu vladarju, prevzvišeni soprogi njegovi in celi cesarski rodbini napivale, ter so mogočni živio-klici doneli in se je cesarska pesem prepevala. Potem zopet k popoldanski službi korakamo; in zatem se je prava ljudska veselica na slavnostnem kraju pričela. Omeniti moramo, da se je slovesnost mirno in veselo vršila, kar je od mladih ljudij zelo lepo in hvale vredno bilo in tako smo se vsaki na svoj dom vrnili, srčno želeč, da bi se taka lepa slovesnost vsako leto ponovila, in trdno se nadejamo, da se tudi bude. Nazadnje še enkrat zakličemo: Bog ohrani, Bog obvari Njih Veličanstvo, presvitlega cesarja Franca Jožefa še mnoga in mnoga leta naši mili Avstriji! Mi vojaki pa se trdno držimo gesla: »Vse za vero, dom in cesarja!«

Iz Remšnika. (Blagoslovljenje novega zvonika.) Dne 28. avgusta se je na Radlu pri cerkvi sv. Vrbanu blagoslovil novi zvonik in se potegnil nanj križ, ki kakor s prstom proti nebesom kaže v našo pravo domovino. K redki svečanosti je tudi ogromno veliko ljudstva prišlo iz slovenskega in nemškega kraja, že na predvečer so možnarji vabili verne od vseh krajev. Kjer zdaj stoji lepo zidana cerkev sv. Vrbanu, bila je nekdanj pred 70 leti lesena kapelica, katero so postavili predstariši iz oblube, ker so jim viharji in nevihte hotele vse odnesti po nastalih plazih. Pripoveduje se, da so kmalu potem, ko se je začela pri sv. Vrbanu v kapelici daritev sv. maše opravljati, enake nesreče prenehale. Slej se je cerkev sezidala, ki je bila brez oboka in zvonika nad 20 let. Rajni Slanik in še živa njegova žena pustila sta cerkev obokati in blagosloviti na čast sv. Vrbanu. Vendar še ji je zvonika dozdej manjkalo. Takrat je denarja za zidanje zmanjkalo. Začetek k zidanju novega zvonika napravil je pošten hlapec Gregor Lakner, kateri si je po varénem ravnanji nekaj stotin prihranil in je 100 fl. leta 1889 pred smrtjo sporočil za zidanje novega zvonika pri sv. Vrbanu. To je naklonilo po prigovarjanji cerkvenega predstojništva še druge dobrotnike; ki so po 100, 50, 10 in 5 fl. obljubili darovati, in tako je bilo mogoče zidanje začeti letos. ter se je do 28. avgusta dovršilo. Zidarski mojster, g. Anton Kafel iz

Vuzenice, je zidanje prevzel po prav ugodni pogodbi. Streho in strop pa tesarski mojster Janez Hanausek iz Arveža, ki je tudi ob enem strelvod na zvonik napravil, naročen od trgovca Greinitz v Gradca. Oba mojstra sta hvalevredno delo izorsila. Ko se je križ blagoslovil in potegnil na zvonik, je g. Hanausek po izvršitih napitnicah metal kupice med ljudstvo, za katere so se tepli in še celo šrbinje strenih steklenic so pobirali v spomin na redko svečanost. Omeniti še hočemo staro mater Slanikovo, ki je veliko žrtvovala za zidanje cerkve in bi se bila zelo rada dočakala blagoslovljenje novega zvonika. Pretaklo zimo zbolela je hudo, pa na priprošnjo svojih še jej je Gospod dal zdravje in dočakala je blagoslovljenje zvonika. Bog še jo naj pusti mnogo let živeti in srečno umreti, kajti na zemlji je njena želja dopolnjena! Pošteni Remšničani so s tem dokazali, da imajo ljubezen do Boga, ker radi darujejo za olepsavo hiš božjih. Požrtvovalnost in trud naj jim Bog obilno blagoslovi. Upamo še, da bodo enako radodarno darovali za sv. Pongraca, ki je ponovljenja silno potreben. Z zjedinenimi močmi in dobro voljo upamo še tudi cerkev sv. Pongraca v nekakih letih ponoviti.

Od Marija-Gradca pri Laškem. (Domače.)

Zadnjič sem bral v Vašem listu dopis od Sv. Kristofa. Moj sosed unstran Savinje je meni prav iz srca pisal, pa lahko bi bil še kaj več povedal. Dovolite toraj meni, da se tudi jaz oglasim! Zdaj imamo dve šoli, pa samo eden krajni šolski svet. V tem krajnem šolskem svetu pa imajo tržani večino in nam bodo še za naprej zapovedovali. Tržani pošiljajo svoje otroke v novo nemško šolo, ker so vsi otroci iz trške občine vsolani v novo nemško šolo. V našo staro šolo pa hodijo otroci iz občine Sv. Kristofa in Marija-Gradca. Zatoraj jaz ne zastopim, kaj imajo tržani opraviti z našo šolo in zakaj bi mi kmeti še plačevali tudi za nemško šolo. Radi bi tudi vedeli, zakaj je še en razred spravljen v Amonovi hiši. Za to hišo moramo toraj še posebej plačati, najbrž za to, da trški župan in predsednik krajnega šolskega sveta škode ne trpi. V stari šoli pa je še več ko dosti prostora za vse razrede. Tudi se meni zdi, da nimajo vsi učitelji in učiteljice pravice v šoli zastopati. Mi moramo zatoraj na to delati, da dobimo za našo okoličansko šolo poseben krajni šolski svet, ki bo tudi za to skrbel, da pride stara šola čisto v našo lastnino. Tiste gospode v Celji, ki se na take stvari in na šolske postave zastopijo, pa prosimo mi, da nam pomagajo to doseči. Tudi novega notarja dobimo, ki ne zna dosti slovensko govoriti, še manj pa slovensko pisati. Zahtevajmo v kancliji, da nam bodo delali slovenska pisma, katera znamo vsaj lahko brati. Če pa ne morejo ali pa nečejo delati slovenskih pisem, pojdemo pa raji v Celje ali pa v Sevnico, kjer nam bodo prav radi napravili slovenska pisma. K laškemu notarju pa naj hodijo tržani in njihov župan, ki je bil nalašč na Dunaju za nemškega notarja prosil. Gospod notar bo že videl, koliko zaslužka mu bodo dali nemški tržani, kateri mislijo, da je notar samo za njih in ne tudi za ves drug, skoraj čisto slovenski okraj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvo svitli cesar biva sedaj na Ogerskem, v obližji Pečuha pri vojaških vajah. — Delegaciji, avstrijska in ogerska, začeta svoje posvetovanje dne 1. oktobra, tokrat v ogerskem glavnem in prestolnem mestu. Minister za državno vojaštvo terja